

Ministerie van Volkshuisvesting en
Ruimtelijke Ordening
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Regio Noord

Laan Corpus den Hoorn 101-b
9728 JR Groningen
t +31 (0)50 5 240 414
e regionoord@bouwendnederland.nl
i www.bouwendnederland.nl

Datum: 24 januari 2025
Ons kenmerk: 2501-230941/YBo

Behandeld door: Yannick Bos
Telefoon: +31 (0)6 11 50 76 97
E-mail: y.bos@bouwendnederland.nl

Betreft: **Reactie Bouwend Nederland op Ontwerpregeling Isolatie en ventilatie gebouwen, provincie Groningen en Noord-Drenthe**

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij reageer ik namens de achterban van Bouwend Nederland op de Ontwerpregeling isolatie en ventilatie gebouwen. Bouwend Nederland, de vereniging van bouw- en infrabedrijven, is met ongeveer 440 aangesloten bouw- en infrabedrijven in Noord-Nederland en 4600 bouw- en infrabedrijven in Nederland de grootste ondernemersorganisatie in de bouw en infra. Een deel van onze achterban geeft uitvoering aan de isolatie- en ventilatieopgave in Noord-Nederland en kan zodoende een inschatting maken van de praktische implicaties van de ontwerpregeling, zoals deze voorligt. In deze brief zet ik enkele praktische implicaties uiteen. Daarbij geef ik ook enkele aanbevelingen. Bouwend Nederland is altijd bereid om een toelichting te geven op eventuele vragen naar aanleiding van deze brief.

Administratieve lasten en borgen van subsidietoegang

We zijn blij dat de regio met deze subsidie een kans krijgt om aan de slag te gaan met ventilatie en isolatie. Tegelijkertijd moeten we vaststellen dat deze subsidieregeling complex is. Dit komt doordat de regeling gericht is op het realiseren van een generieke, theoretische standaard, in plaats van het implementeren van afzonderlijke isolatiemaatregelen. Het behalen van een dergelijke standaard vereist vrijwel altijd maatwerk en specifieke, kostbare kennis. Door de noodzaak van deze kostbare kennis zal er minder geld beschikbaar zijn voor het behalen van het daadwerkelijke doel van de subsidie; het verschaffen van ventilatie- en isolatiemaatregelen in woningen.

Bovendien bevat de regeling diverse kaders, zoals financiële beperkingen en technische voorschriften, die het ontwikkelen van een op maat gemaakt, effectief en efficiënt woonplan bemoeilijken.

Wij verwachten op basis van de uitrol van eerdere subsidieregelingen, dat de procedure voor de meeste bewoners onnodig ingewikkeld zal zijn. Ze moeten immers eerst een ISDE-subsidie aanvragen en, in verband met de noodzakelijke aanvragen voor deze subsidie, alles met eigen middelen voorschieten. Ook is het ten tijde van voorschieten vaak nog niet bekend hoe hoog het definitieve subsidiebedrag zal zijn, omdat dit in sommige gevallen pas na het uitvoeren van de subsidiabele activiteit wordt vastgesteld. De vrees bestaat dat veel potentiële deelnemers zullen afhaken, omdat ze de benodigde middelen niet hebben en niet in aanmerking willen komen voor een extra lening. Daarnaast is er een groot gebrek aan begrip over het systeem; het is te omslachtig en te bureaucratisch, waardoor veel mensen het moeilijk vinden om door de procedure heen te navigeren.

Aanbeveling

- Met de introductie van deze subsidieregeling is gekozen voor een nieuwe aanpak. De uitvoerbaarheid zou aanzienlijk verbeteren wanneer het uitvoeren van isolatiemaatregelen direct vergoed wordt, zonder de verplichting van een rapport. In dat geval zouden de voorwaarden van de ISDE-subsidie van toepassing zijn, welke vervolgens aangevuld kunnen worden op basis van deze subsidie.

Inzet van een Energieprestatie Adviseur

Mocht niet van de huidige aanpak worden afgeweken, dan zouden wij willen stilstaan bij de inzet van de Energieprestatieadviseur voor het opstellen van het woonplan. Woningen met een bouwjaar van vóór 1945 vereisen volgens de huidige regels een woningplan dat exclusief opgesteld wordt door een EP-maatwerkadviseur. Deze keuze sluit echter een aanzienlijke groep reguliere EP-adviseurs uit, die eveneens beschikken over de benodigde kennis en certificering om energiemaatregelen door te rekenen en te adviseren. Door deze beperking ontstaan er onnodige drempels in de capaciteit en snelheid waarmee woningplannen opgesteld kunnen worden.

Voor woningen vanaf 1945 wordt een woningplan geacht te kunnen worden opgesteld door een energiecoach. Deze persoon kan een vrijwilliger zijn bij de gemeente, vaak zonder dezelfde formele certificering of uitgebreide kennis als een EP-adviseur. Dit roept de vraag op: hoe kan een vrijwillige energiecoach met beperkte of basiskennis vakbekwamer worden beschouwd dan een EP-adviseur met professionele training en ervaring?

Deze inconsequentie in vereisten lijkt moeilijk te rechtvaardigen en ondermijnt het vertrouwen in een uniforme en kwalitatieve benadering van energieadvies.

Aanbeveling:

- Het is belangrijk om te overwegen waarom deze strikte keuze gemaakt is en of deze niet contraproductief werkt. Door reguliere EP adviseurs ook toe te staan om woningplannen voor nieuwere en oudere woningen op te stellen, wordt niet alleen de beschikbare capaciteit vergroot, maar wordt ook de consistentie en kwaliteit van de plannen gewaarborgd. EP adviseurs zijn professioneel opgeleid, bekend met bouwkundige eigenschappen van woningen, en hebben de kennis om realistische en effectieve maatregelen door te rekenen. Het uitsluiten van deze deskundigen lijkt onnodig beperkend en doet geen recht aan hun kwaliteiten.

Technische en praktische implicaties

Het is positief dat er een stimulatiebepaling is opgenomen voor de toepassing van biobased materialen. Voor het behalen van een RD-waarde van 3,5 kunnen biobased materialen, zoals vlas en houtwol, effectief worden toegepast. Echter, zal het bij sommige biobased materialen zo zijn dat er meer isolatiemateriaal benodigd is, waarvoor meer ruimte nodig is om de vereiste RD-waarde te behalen. Dit heeft zijn weerslag op de totale constructie van een woning, waar niet altijd rekening mee wordt gehouden. Daarnaast is de beschikbaarheid van biobased materialen beperkt, wat de uitvoering kan vertragen.

Aanbeveling

- Stimuleer het gebruik van biobased materialen op een meer generieke basis. Mocht er toch vastgehouden blijven worden aan een RD-waarde, evalueer dan tijdig de technische haalbaarheid van de maatregelen met extra nadruk op bouwkundige beperkingen.

Een veelgehoorde verontwaardiging richt zich op het uitsluiten van deze subsidie voor de vervanging van kozijnen en de toepassing van triple glas. In de praktijk blijkt dat het vervangen van kozijnen vaak nodig is in combinatie met het glas om tot het gewenste isolatieniveau te komen. Hoewel triple glas vaak niet strikt noodzakelijk is om de isolatiestandaard te halen, leveren ze een belangrijke bijdrage aan verdere verduurzaming en comfort.

Eenzelfde argument zouden wij willen aanvoeren de uitsluiting om buitenom te isoleren. Voor sommige kleinere woningen en woningen met veel koudebruggen kan buitenom isoleren juist de meest effectieve oplossing zijn.

Aanbeveling

- Sluit kozijnen en triple glas niet op voorhand uit. Om de kosten in de hand te houden, zou wel gewerkt kunnen worden met een maximaal tarief, gebaseerd op de toepassing van HR++ glas. Wij geven overigens een handige folder uit over de verschillende soorten isolatieglas, welke via de volgende link te raadplegen is: [isolerende-beglazing.pdf](#).
- Sluit buitenom isoleren niet per definitie uit, helemaal niet als gewerkt wordt met het behalen van een isolatiestandaard als subsidievoorwaarde. Buitenom isoleren kan in sommige situaties de meest effectieve en efficiënte oplossing zijn om de standaard te behalen. Ook hier pleiten wij voor de flexibiliteit om deze maatregel wel te kunnen uitvoeren, eventueel begrensd middels een maximumbedrag.

Conclusie

Met de ontwerpregeling geeft u Groningers en Drenten een interessante mogelijkheid om hun huis te verduurzamen en te isoleren. Ik vraag u vriendelijk bovenstaande punten in overweging te nemen om zo de uitvoerbaarheid van deze regeling te verbeteren.

Hoogachtend,

Yannick Bos

Adviseur Markt en Overheid – Bouwend Nederland regio Noord